

BACCHUS

Mágusként tavaszi zápor
függönyén át érkezem.
Hozok néktek Ázsiából
szőlővesszőt kegyesen.

Metsszék a csodaágot,
s mikor itt az ideje,
éltető nedűm kupákat
töltsön színültig tele.

Nőiteknek, magatoknak,
szép szüzeknek töltsetek.
Aranyjogaronnal ott majd
én is köztetek leszek.

Dalt súgok a kar fülébe,
s forgok fénylő-szilajon,
részegek kódós szemébe
a csodát varázsolom.

S adatik erő tinéktek
látni, mit nem lát a szem,
és öregség, síri éj nem
háborítja gyermekem.

Kígyófog se mar belétek,
bú se – míg mámorosan
le nem dőltek mind a rétek
pamlagára boldogan.

Én meg – útra kelve, nyomban
rózsás kódbe rejtezem,
józanul – bármennyit ittam,
csak magamtól részegen.

A FÖLD ALATT

Hol karbol búze járja át s a
föld dohszaga a levegőt,
ott görnyed ő – minden vonása
éles – a csempesor előtt.

Nem lép el és nem forgolódik,
csak némán himbálja magát,
s görcsös-remegve ráncolódik
könyökben a kopott kabát.

Katona jön be, iskolások,
egy munkás, kék a zubbonya, –
ő meg csak áll, akárha álmok
dúhe szorítaná oda.

Itt alkot s rombol szét szünetlen
világokat, kéjjel teli,
de egy vénasszony figyel
sötétlő odujából, szemben.

Ajtaja tárul, látszanak
párnái, székek és palackok.
Beront a nő – s patakszerűen
ajkáról bősziúlna a szitkok,
majd búzós seprűjét veszi,
s a hibbantat kikergeti.

És most a mélyes mély homályból
a görnyedt, nyurga agg kilábal,
kabátja s a keménykalap:
a hajdani úri divat,
megy fölfelé az alvilágból,
mint Hádész árnya – föl a fénybe,
berlini nappal lázsködébe.

S a nap ragyog, kéklő a menny,
kék sivatag van odafenn...
S dühöm, sérelmem forr-zubog,
és az idegen gránitot
botommal egyre csak verem.

(1923)

Vlagyiszlav Hodaszevics
versei

Baka István fordításai

Vlagyiszlav Hodaszevics orosz költő (1886–1939), Ahmatova és Mandelstam kortársa. 1922-ben – néhány hónappal Ny. Gumiljov (Ahmatova volt férje, jelentős költő) törvénytelen kivégzése után emigrált Szovjet-Oroszországból, alig előzve meg ennek ellenére bekövetkezett kiutasítását. Tömör, filozófikus lírát művelt, melyet – már a berlini és párizsi években – egyre inkább áthatott a kismizett kismemberek iránt érzett részvét érzése. Az Európa Könyvkiadó gondozásában gyűjteményes kötete jelenik meg, Baka István válogatásában.

BALLADA

Magamnál nem vagyok soha,
téboly kerülget engemet,
ha terhes asszonyával a
félkarú a moziba megy.

Angyaltól kaptam lantomat,
a világ áttetsző nekem, –
ám ő szájtátva jót mulat
Charlot-idétlenségeken.

Miért vonszolja éveit,
ily nyomorult hogy is lehet
e békés jámbor férfi, míg
ingujja üresen fityeg.

Téboly kerülget engemet,
ha terhes asszonyával a
félkarú hazafele megy
a mozi végén, éjszaka.

Korbácsomat előveszem,
üvöltve megsuhogtatom,
s az angyalokat elverem,
s az angyalok a drótokon

áttörve szállnak ég fele,
mint Velence köveiről
fölvért galambok serege
a kedvesem lába előtt.

Ekkor, levéve kalapom,
megállok a rokkant előtt,
ingujját lágyan megfogom,
s ily szókkal szólítottam meg őt:

– Pardon, monsieur, ha a pokol
fogad be majdan engemet,
hol döllyfős lelkem meglakol,
míg ön nevével fenn lebeg

a mennyekben, s szemléli, hogy
milyen siralmas itt, alant,
s hall sok csodás, szép dallamot,
s hó-szárnyai sugárzanak,

akkor a hús magasból egy
tollat dobjon le énnekem:
mint hópehely, hadd ülne meg
lángok-perzselte mellemen.

A félkarú előttem áll,
egy csöppet elmosolyodott,
és már nevével messze jár,
nem is emelve kalapot.

(1925)

MINT SZORGOS MÉHE

Mint szorgos méhe, éneked
zendítve líra húrjaként, te
függeszeksz, gondolat, a lélek –
az örökös rózsza felett.

Féltékeny kelyhét izgatott
és szentségtörő remegéssel
érinted – titokzatos létbe
hatolsz be, míg szífvogtad.

Zuhansz most, fejjel lefele,
illatozó mélység szívébe –
és újra felröppensz az égbe,
de már virápporral tele.

Fura lakodba elshansz
félrészegen, elnehezdedve,
ki gyűjtöttél az embereknek
mézet s az Istennek viaszt.

(1923)

MÍG LÁNGOLÓ,
IFJÚ A LÉLEK

Míg lángoló, ifjú a lélek,
ártatlanul lecsupaszítsd,
fecsegő húroktól se félted
szentséges háborgásait.

Légy szemtelen, utáljanak bár,
midőn fennhangon hirdeted:
új igazságokat találtál, –
de hiszen újak is – neked.

Később, ha már az ihlettedben
csalódtál egy kicsit, ne bánd,
teázgatásod énekeld meg,
a lepkeszárnyak hímporát.

Alkoss merész-határozottan,
hajlítsd a szolga-szavakat,
és szórd világodra nyugodtan
áldásaid s átkaidat.

S tudd meg végül, felfogni mindent
új módon mennyire csodás,
szavak bolondját, részegítsen,
bármily nehéz – a hallgatás.

(1924)

AN MARIECHEN

Mért álldogálsz a kocsmapulnál?
Illik tehozzád, azt hiszed?
Talán, ha fürgébb lányka volnál, –
de sápatag vagy és beteg.

Rikít egy óriási rózsza
még csokolatlan kebleden, –
egy sírcsokor, akármily ócska,
szebb díszed volna, kedvesem.

Korán meghalni oly csodás, míg
a bűnöket nem ismered.
Amúgy apád-anyád talál itt
szolid férjnekvalót neked.

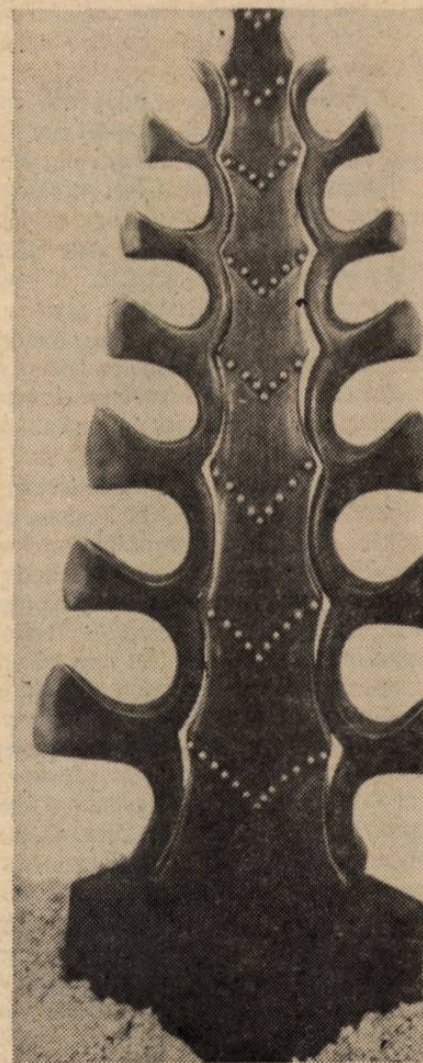
Az az úgy nevezett derék úr,
nincs nála tisztességesebb,
lesz gyöngé válladon nehéz súly,
mely megkurtítja életed.

Jobb lenne tán – e gondolatól
én magam is megrémülök –
kopár ligetben, alkonyatkor,
gazember karmai között.

Jobb lenne tán megérni sorra,
pár ropke másodperc elég:
a porba hullnál megtiporva,
gyalázatot követne vég.

Gyűrött ruhádban ott hevemél
a sűrű nyfresben, magad,
s baloldalt kés állna lilás, még
kislányos mellbimbód alatt.

(1923)

Varga Géza Ferenc szobra
(Kapitány Krisztina felvétele)